

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előzetési ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 kor., egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a késiratok címzendők

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Végtelen hazugságok.

A koalíció legnagyobb pártja most megnyitotta a másik malmát. Most fölfedezte magáról, hogy ő a függetlenségi párt, melynek függetlenségi programja van, melyet meg is kell valósítania.

Igaz ez? Igaz. Eddigélé pedig szélesen és hosszasan magyarázta, hogy tévedés: ő függetlenségi párt ugyan, de a kormányt mint a koalíció tagja támogatja, mely koalíció felfüggesztett pártelvekkel közösen vállalt feladatok megoldására való. A függetlenségi párttól tehát csak a rosszakarat követelhet most függetlenségi politikát, holott ő csak koalíciós politikára vállalkozott.

Igaz ez? Természetesen igaz. Csak hogy a két igazság nem ugyanabban az időben igaz. Kiváncsi vagy, mikor igaz az első? Hát most, amikor önálló bankot követelnek, azaz függetlenségi kabinetre vadásznak. S mikor igaz a másik? Igaz akkor, amikor Bécsben megbízhatóságot kell kimutatni s idehaza közvéleményt megcsalni, hogy mért késik az önálló vámtérület s mért emelkedik a kvóta. Mért csöpög a delegáció a függetlenségi bizalomtól a közös hadügyi kormány iránt, s mért nem esik semmiféle szó semminemű nemzeti követelésről? Az előbbi most igaz, az utóbbi tegnap volt igaz és igaz lesz megint holnap, amikor akár a legyőzött akár a győztes félnek kötelességévé válik meg nem csinálni az önálló bankot.

Nagyon kényelmes volna irás helyett inkább olvasni. Elolvasni az intranszigiens függetlenségi lapoknak cikkeit politikusainak beszédeit, amelyek arról szólnak, mi a különbség az alkotó, felelős kormánypolitika és az ellenzéki politika között. Emlékezni a gyönyörű hasonlatra: a távoli hegyről, mely felé a völgyben az ember szaladva közeledhetik, de odaérve, már csak lassan és nehezen és akadályokat megkerülve mászhat fölfelé. Cítilni a nagy különbséget az elv hirdetése és megvalósítása között, a bölcseséget kiemelni, mely valvva az elvek összességét, mégis gondosan megállapítja a sorrendet és különbséget tesz a lehetséges és lehetetlen között. A remek mondást a konzekvencia állati buta voltáról, mert a konzekvencia a gyöngék mankója és a gyávák erénye.

Mit szólnak e fejtegetésekhez most azok, akik fejtegették? Nagyon sokat. Az ellenkezőjét fejtegetik. S ámulva találunk most a függetlenségi hasábkon

azokra a tétélekre, miket mi állítottunk föl akkor velük szemben. Hogy a politikuskak meggyőződése és a türelemnek vége is van. Hogy a függetlenségi párt, ha nem az elvei szerint él, egyszerűen nem függetlenségi párt, s a koalíció mögé bujni csak silány kifogás volna.

Most ezt világosan látják, sőt hirdetik. Tán megjavultak? Dehog. Hanem úgy itélük, hogy most már hasznosabb a koalíció mögé nem bujni, s amíg eddig az elvek megtagadásával spekuláltak, most az elvek vallásával spekulálnak. A koalíció lejárta magát s ők nem akarnak a koalícióval lejárni. Nosza elő a pártelvel és a jog szentiségével. Adják a bankot, mivel más ténre már nem adhatják a függetlenséget. Buktatják a saját kormányukat, hogy maguk legyenek kormányon. S hazafiságnak teszik meg az önálló bankot, hogy legyen majd miből, miért ismét hazafias áldozatot hozni.

A terv régi, de akuttá tették Kossuth Ferenc burkolt szavai, miket mindenki megértett. A bankkérdésben Ausztriával szemben vereséget kell szenvednünk! Ugy? Hát hadd szenvedje ezt a vereséget a koalíció, ne a függetlenségi párt. Ezért kell a kormányt hátulról is szuronykordonba vonni. Ha Ausztriával megtörtént a csata s annak mezejét ellepik a koalíciós halottak, akkor fölvonul a függetlenségi párt és számol az adott viszonyokkal és okul a merített tanulságokból. S demonstrálja az országnak, hogy a hegynek fölfelé már nem lehet úgy rognni, mint a hegy felé, s a koronának, hogy a függetlenségi párttal szemben nem lehet közös bankot csinálni, de a függetlenségi párttal mi sem könnyebb ennél.

Ezért — ha ugyan megint össze nem békülnek — biztosra kell venni, hogy a függetlenségi párt esetleg győzhet s megvalósul álma, a függetlenségi kormány, de programja, az önálló bank alig. Épp úgy kétféle dolog ez, amilyen kétféle dolog volt a koalíciós kormány alakulása s a koalíciós program megvalósulása. A program az új rendszer óta csak arra való, hogy kormányra jussanak, de nem arra, hogy megvalósuljon.

Ezt tudjuk mi és tudják ők. Az ország azonban még mindig nem tudja, s ők ebből a tudatlanságból élnek. Ezért egészen céltalan felni valamitől, remélni valamit. Ha majd az ország is tudni fogja, mire való az elv, mi telik ki tőlük, akkor lehet majd ismét szó új rendszerről, azaz: régi becsületről.

Meglapulás. A nagy akarásnak megint nyögés lett a vége, a harci zajnak béke, az ökölbe szorult kezek baráti jobbot nyujtanak: egymás kebelére omlott hazafias együttérzésben ma este a függetlenségi párt minden lázadó kuruca.

Kossuth levelében varázs-szót említett: a függetlenségi párt kormányképességét, amittől függ minden, hatalom, dicsőség és jászol. A varázs-szóra elcsöndesedtek az alvezérek, a pártvezetők, az ellenszónok s kiderült, hogy igaz volt mindenkindek: Just Gyulának, ki nyakon ragadva akart kihajtani mindenkit, ki nem akarja az önálló bankot, de mindjárt; Ugron Gábornak, ki Just Gyula fejét szerette volna leszedni a függetlenségi párt tetejéből, sőt igazva Polónyinak is, ki gáncsot vetett az úri társaságnak — és igazva van mindenkindek, kivéve annak a talán nem is létező embernek, aki azt hitte, hogy mégis csak lesz önálló bank a nagy vajudásból.

Justh, Holló, Batthyány — bank-kurucok vezéri, mint fogják vajjon enyhe enyelgessé minősíteni azt a nagy mennydörgést, mit véghez vittek az önálló bank mellett s Andrassy ellen? És mi lesz most már a bank ügyével? Hiszen okmányokban pecsételték meg a függetlenségi pártot, hogy hazaáruló aki lemond egy percre is a nemzeti bank azonnali megvalósításáról s nincs az a béke, mely e fogadkozást meg nem történté tudna tenni. Vagy talán ezt a fogadalmat is ecetbe sóba teszik, mint a többi, félérakják a soha elő nem vevés idejére, elfogadva azt a bölcs alkotmánypárti tanácsot, hogy miután úgy is eléggé ismert a függetlenségi párt óhaja az önálló bank iránt, igazán nem is érdemes annyit emlegetni.

Tehat ismét béke van. Jobban mondvajajosan fog dühöngeni a béke. Hogy minő elvi alapon kötik ezt meg, az teljesen mindegy. Elvekről itt már beszélni többé nem lehet, sem elvekről, sem a legtágabb értelemben vett politikai morálról. Nem lehet beszélni az adott szó, a hirdett elvek megtartásáról sem, de nem lehet beszélni a politikai konzekvencia huszonnégy órán át való megtartásáról sem. Huszonnégy óránként változtak politikusok, pártok, elvek; nem volt itt, s nincs itt mas, mint demoralizáció, néhány fékeveszett politikai szabados lovag, néhány elkeseredetten éhes, erószakos ember, kik hol akarnak, hol megfutatomnak, hol bömbölnek, hol nyaggatnak és mind azt hiszik, hogy ez a két hátralevő esztendő ezer esztendőig fog még tartani.

Göröcsösen ragazzkodnak a léthez, az uralomhoz, a jászolhoz, a konchoz s elég nekik egy jel, egy intés, egy memento mori hogy megtagadjanak elvet, szót, fogadkozást, csak hagyják élni őket.

Igaza van Andrassy-nak: Undorító!

Tisztviselők szervekedése. Ebben az országban ötvenkétezer állami tisztviselő, harminckétezer vasúti tisztviselő és huszonegyezer tanító van. Így mondja egy most megjelent röpirat és mi pusztá szavára elhiszük neki. A röpirat szerzője ezt a száztizezer iskolázott embert tömöríteni akarja egy táborba: tisztviselőpártot akar szervezni.

Az terv megérdemli, hogy egy kicsit foglalkozunk vele. Nem a röpiratért, a térvért sem, hanem a tisztviselőkéért. Száztizezer intelligens, iskolázott ember, egy ország közgazdaságának szerve, egy ország vérkeringése ez a tábor. Nagyot, hatalmasat alkothat, ha egyet akar. De mi lehet az az egy, amelyet ez a száztizezer ember egységessé akarhat? Csak az, hogy ennek az országnak adminisztrációja kifogástalan legyen, hogy ami a tisztviselői kartól telik, mindent megtegyenek az ország lakosságának érdekében. Ezt egységessé akartják és kell is akarniuk Magyarországot tisztviselőinek. Konstataint illik, hogy ez irányban a mai állapot nem is esik kifogás alá. A sokáig állami közgazdaság minden szerve, a nagy vasúti hálózat minden embere, mérnök, orvos tanító, mindenki becsülettel végzi a dolgát, mindenki becsülettel szolgálja a közt. Ez irányban tehát nincs szükség sem mire, tömörülésre sem.

Lehet azonban más valami, ami tömörülésre bírhatja az ország tisztviselőit: a saját érdekük, a saját existenciájuk. Ez esetben a tömörülés hadi felvolulást jelentene, természetesen az ellenség ellen. Nézzünk körül, nézzünk körül a tisztviselői kar ebben az országban, az ország közel húszmilliónyi lakosságán, akad-e itt egy ember is, aki szívből ne kívánná, hogy amikor tisztviselő, vasutas, orvos, tanító és mindenki leröpté a maga napi robotját, gondoktól menten, melegegetten vonulhasson hajlékába, boldog családi körbe. Mindenki kívánja ezt minden tisztviselőnek — ami természetesen is — hiszen mindnyájan tisztában vagyunk vele, hogy a tisztviselő mérünk dolgozik, existenciájának alakulása a mi sorsunkra is nagyban kihat.

Igy hát nincs ellenség, nincs ki ellen hadba vonulni. A tisztviselőkné helyzete, tudjuk nem fenéig tejfől, de amint sok jogos panasz máris meghallgatásra és orvoslásra lelt, fokozatosan és nem is lassú tempóban sorra kerül minden, ami még e téren tenni-való akad.

Mit jelentsen hát az: tisztviselők tömörülése? Mit akarjon az a tábor egységese? A röpirat azt mondja, hogy politikai párt legyen, nyilván azt akarja hát mondani, hogy a politikai célja valamennyi tisztviselőnek egy legyen. S tán e cél szolgálatátsába igyekeznek parlamenti képviseletet is teremteni s mit tudom én még, mi várna erre a táborra: a tisztviselőpártra. Egységese politikai cél? Már megmondottuk, hogy a tisztviselői egységese célja: szolgálni a hazát, hasznára lenni a hazá polgárságának. Ha ezt politikai célnak nevezzük, úgy jó, meg van az egységese politikai cél. De, hogy ezt a célt, amint mindenki más, — más hatáskörrel szolgálja, az csak természetes. És természetes az is, hogy e szolgálat miktéjére a jelenben a fennálló törvények lehetnek csak irányadók, a jövő alakulásának előkészítésében, pedig éppen a köztisztviselőket lehet legnehezebben, legkevésbé egy kaptafára huzni. Száztizezer iskolázott, intelligens gondolkodó embertől ki várhatja, ki teheti fel, hogy egyformán gondolkodnak? Mit jelenthet hát ez a szó: tisztviselőpárt? A magyar tisztviselői karnak van egy hatalmas

pártja, mely sohasem pártol el tőle: a magyar polgárság. Hiszük, hogy a tisztviselői kar eléggé befolyásosnak is tartja ezt a pártot és külön politikai tömörülésre nem gondol.

Az iparos-nemzedék képzéséről.

A szakszervezetek nemzeti odairányulnak, hogy a munkások helyzete csak az esetben javulhat, ha a tanoncok számat minél kisebbre apasztjuk. Ha nem gondolkozunk ezen alapos felet, úgy első pillanatra talán mi is csalakodoznánk ehhez a közérzethez mintegy beszügerált állathoz.

Szívesen elismerjük azt, hogy ha nem akarunk a jövőre is gondolni, igazán üdvös a munkásokra, ha minél kevesebb tanoncot vagy egyáltalában egyet sem alkalmazunk, mert akkor értékessé válik még a legelejtésebb munkaerő is. Hiszen tiszta dolog, hogy a tanonctartás ellen csak azért harcolnak a szervezettek, hogy a jelenlegi szakmunkások anyagi boldogulhatasan javítsanak azáltal, hogy a munkaerő csappanása folytán értékük fokozottabb legyen. A jelen pillanatát tekintve, senki sem veheti rossz néven ezen törekvést, mert miért szabadjon és lehessen mindenki másnak odatörökenni, hogy anyagi helyzetén javítson, csak éppen azon osztálynak nem, a mely a szükséglet termelését és egyszersmind a fogyasztók tekintélyes részét képezi?

Nem szabad azonban megfélekedni azon elvitathatlan tényről sem, hogy amennyiben nem áll rendelkezésre a termelő iparosnak a kellő számú munkaerő, a produkció sem minőség, sem mennyiségben nem fogja kielégíthetni a fogyasztási szükségletet és ezzel azután azt fogja elérni, hogy idegen államok amugy is előnyösebb gazdasági helyzetét fogjuk javítani és önmagunkat évtizedeken át pótolhatatlanul megkárosítani.

Éppen a munkások boldogulhatása, a termelőképeség fokozása, az aruk méltányos aron való beszerezhetése, a gazdasági élet lüktető erejének megszilárdítása és a közvagyon gyarapítása szempontjából káros és nem volna szabad megbénítani a munkáratmit és hivatott erőket és azokat távolartartani az alkotás és teremtés neves munkájától.

Pedig hát hogyan lehetne elérnünk azt, a társadalomra felelő fontos célunkat, hogy minden egyes polgár hazának hasznos munkával járuljon a közérdek előmozdításához, ha éppen azon elemek törnek tehetőségei érvényesülése ellen, melyek önmaguk legjobban ismerik a becsületet és tisztességese munkának nagy értékét, ha éppen azok nehezítik meg, vagy lehetetlenítik a munka után megélni és boldogulni óhajto fiataloknak az ipar aranyutjára lépni.

A mint minden hivatásos pályánál előtanulmány mellett gyakorlatra is szükségünk van, nem mellőzhetjük a gyakorlatot az iparozsakmáknál sem. S itt talán még fokozottabb szükség nyilvánul meg ezen a téren, mint egyebet, mert az ipari pályára lépők addig nélkülözötték a gyakorlati életben minduntalan megkivánt alapvető iskolázást, a társadalmi intelligenciát és így egyoldalúan történt neveltetésük ezerszeresen borsolta meg magát az élet kezeleiben. Mig ha idegenben s különféle körökben, ipartelepeken megfordulván, a szakmabeli gyakorlással világnézetet is átadomul s lassankint odasimul a népréteg jobb elemeihez, az intelligenciához, úgy alig észrevehető, vagy éppenséggel semmi különbség sem lesz közte és irányító polgártársai között.

Egy oty államban, mint hazánk, az iparostanonctartás korlátozásának szükségesege még nem érte el idejét, mert iparunk gyengesege nek kútforrását abban vélem, hogy nálunk nincs még elég iparos, olyan iparos t. i. aki nem elégzik meg azzal, hogy a legrövidebb falusi szükségleteket, a hogy úgy, kielégítse, aki nem azon van, hogy alig pár évi segédesege után megunva a függőséget, önállóítja magát; tőke és kellő szakértelem nélkül, hanem aki komolyan hozzálat szakmájának alapos megtanulásához

hogy később, a gyakorlatban, a tőle várható munkának mindenben meg is felelhessen.

Nagyon téves tehát azon törekvés, mely az ipartörvénytervezetben megnyilvánult, hogy t. i. iparostanoncot a szakmunkások arányában legyenek alkalmazhatók nálunk is éppen úgy, mint a hogyan ezt mas, az ipar téren már előhaladott államokban kísérletként bevezették és a melynek helyessegeről még meggyőződni egyetlen államnak sem állott módjában.

Ne zárjuk el az útát fiatal erőink elől, hogy az iparos pályára léphessenek akként, hogy csak is a munkások számarányában szaporodjanak az ipari termelőerők, hanem korlátozzuk az iparostanoncot számat az által, hogy ne lehessen iparostanonc senki, aki legalább is nem végezte el jó eredménytel: falvakban a 4, városokban a 6 elemi osztályt, vagy a 4 elemi mellett még két középsikolat.

Ezen korlátozásnak jótékony hatása lesz a magyar ipar fejlődésére, de kielégítheti a munkásság igényeit is, mert nem fognak mindenféle elemeket iparosokká nevelni, hanem akik azzá lesznek, azok az ipari tanonciskolákban nyereső folytatolagos oktatás mellett bizonyára hasznos tagjává válnak hazánk iparának és társadalmának egyarant.

König Salamon.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. március 11.

— **Istentisztelet a külterületen.** P. a P. Lajos reformatus körlelkész t. hó 14 én, vasárnap délelőtt 9 órakor, a kiralsági iskolánál istentiszteletet tart az azon lakó reformatus híveknek.

— **A földmívelésügyi miniszter birtokpolitikája.** Darányi Ignac földmívelésügyi miniszter a hoz elé terjesztette a telepítésre, az ingatlan fölosztásra és egyéb birtokpolitikai intézkedésekre vonatkozó törvényjavaslatát, amelyet a képviselőház nagy elismeréssel fogadott. A törvényjavaslat tizenegy fejezetből áll s háromszázhatvannyolc szakaszra oszlik. A nagyfontosságú javaslat tartalmát röviden a következőkben ismertettük: Az első fejezet mindenekelőtt a telepítési jogi és gazdasági fogalmát alapítja meg. Telep csak gazdaságilag és jogilag rendezett területen létesíthető. A telephelyek nagyságuk és rendezettségük szerint: gazdalkodó telephelyek, munkás telephelyek és közbirtokos telephelyek. Telepes csak a telepítési cél szolgálatára alkalmazható, önjogú magyar állampolgár lehet. A telepítő és telepes közötti jogviszonyt telepítési szerződés szabályozza. Ilyen szerződés nélkül telepeste befogadni nem szabad. Az állami telepítésről a telepítő kimondja, hogy egyenlő több telepet senki sem kaphat. A középirtokos telephelyek az országos telepítési ajánlatára tölthetők be. A földmívelésügyi miniszter s telepesek közl a törvényben meg nem jelölt külön minősítést is követelhet. A telepesek a telepítési hatóságok felügyelete alatt állanak. A harmadik fejezet a magantelepítéséről szól. A többi fejezet tartalma a következő: Ideiglenes haszonbérleti telepítés. A telepítési alap. Visszatelepítés. Ingatlan földarabolás. Átköltözéssel kapcsolatos haszonbérletek. A járadék. Haszonbérleti társulatok. Vegyes rendelkezések. Büntető rendelkezések. Hatóságok. Életbelépítő és átmeneti rendelkezések.

— **„Ne teremti“ fölüggesztették.** Rómából érkező hír szerint az apostoli Szent-szék már döntött abban a kérelemben, melyet a magyar püspöki kar a N e t e m e r e decretum ügyében hozzá intézett.

A döntés úgy hangzik, hogy a nevezett dekrétum hatályát épp úgy felfüggeszti Magyarország, mint ahogy azt Németország egyik tartományára nézve tette, vagyis visszaáll hazánkban a vegyes házasságokra vonatkozólag a dekrétum előtt való állapotot, a status quo ante. A református és evangélikus egyetemes egyházakat közösen érdeklő ügyek tárgyalására kiküldött állandó bizottságunk a napokban ülése volt, amelyen a „N e t e m e r e” kezdetű pápai dekrétum ügyét tárgyalták. A közös bizottságban jó hangulatot keltett a felfüggesztés híre. A bizottság a dekrétum ügyének érdemleges tárgyalásába akkor fog bocsátkozni, ha a pápai felfüggesztő rendelet szoszerint hiteles szövegét ismerni fogja. Annyi azonban már most is megállapítható, hogy a jelek szerint a két protestáns egyház kormányzó-testületeinek a dekrétummal szemben kifejtett állásfoglalása, úgy látszik, mégis sikerre vezet.

— Az idej fegyvergyakorlatok. A tartalékosok és póttartalékosok fegyvergyakorlataira, amelyeknek első turnusa áprilisban kezdődik, mint értesülünk, 4900 tartalékos tisztelet és 278 ezer közegényt és altisztelet hívnak be és pedig a gyalogságnál 240,600, a lovasságnál 8400, a tabori és hegyi tüzérségnél 9400, az utazó-csapatoknál, 5700, a várüzérségnél 5600, a vasúti és táviró-csapatoknál 2300 és a vonatsapatoknál 6000 embert. A turnusok szerinti behívás olyképpen történik, hogy ezáltal az alosztályok ez idő szerinti csekély bekeletészáma a tartalékos legénységnek az áprilistól augusztusig terjedő kiképzési időszak alatt való bevonulása folytán állandóan emelkedik. Az utolsóelőtti és utolsó turnus között több heti aratási szabadságolás lesz, amely a különböző hadtesteknél július, illetve augusztus hónapokra fog esni.

— A Polgármesterek Egyesületének tanácsulése. A rendezett tanácsú városok polgármesterének országos egyesülete e hó 6-án tartotta első tanácsulését, amelyen a megjelenésében akadályozott S z e n t p á l i István dr. Miskolci polgármester helyett V i m m e r Imre esztergomi polgármester előlépett. A tanácsulésben behatárolt foglalkoztak a városok orsz. képviselőinek értekezlete által kidolgozott tervszelével, amely a városok háztartásának rendezésére vonatkozó javaslatokat foglalja magában. Ramutattak a képviselők által kidolgozott tervszelnek több hiányára és különösen kiemelték azt a kérelmet, hogy a törvényhozás szüntesse meg a községi pótdadó alól való mentességeket. Serecsmesnek találtak, hogy a tervszelben kilitásba helyezték, az egyenes adók egy százalékát, illetve két százalékának megfelelő két millió, illetve az adóreform életbelépte után négy millióra rugó állami hozzájárulásban a városokon kívül — a miniszterelnök szavai szerint — a községek is részesedni fognak, holott ezen összeg még a városok mind fokozottabb mértékben fellépő igényeit sem igen képes kielégíteni. Epen ezért kívánják, hogy a városok a fogyasztási adók jövedelmeiből fokozottabb mértékben részesüljenek, de legalább is, hogy a fogyasztási adók megváltása fejében fizetendő összegeket ne emelje tovább a pénzügyminiszter, úgy, hogy a jelenleg ebből befolyó jövedelem mintegy kontingensül tekintessék. Kívánatos, hogy a kormány foglalkozzék a városi hitelügyek központosításával s amennyiben a városok országos bankjának megvalósítása a mai viszonyok között akadályokba ütközik, az ál-

lam legalább is tegye meg azt, hogy a városoknak szükséges kölcsönöket ő szerezzék meg és ugyanazon feltételek mellett juttassa azt a városoknak. Feliratot intéz a tanács a kormányhoz, miszerint kedvezményeket nyújtásával tegye lehetővé, hogy mindazon városokban, ahol annak létfeltétele fenforog, — minél könnyebben állíthatassanak fel a városok községi takarékpénztárt. Helyeselte a tanács a főváros polgármestereinek azt a szándékát, hogy a m a g y a r v á r o s o k o r s z á g o s k o n g r e s s z u s a t e h i v j a ö s s z e és kimondotta, hogy az egyesület magára vállalja a kongresszusi költségek felének viselését. Végül elhatározták, hogy országos akciói indítanak a városokban a tisztviselői telepek létesítése végett.

— Agyonütötte az urát. G y a p j a s Sándor Mindszenti gazda állandóan rossz viszonyban élt a feleségével, B o z s á t Etellel, akit főképp mikor ittas volt, tetteleg is bántalmazott. A múlt hó 18-án is berugva tért haza a korcsból Gyapjas Sándor és rögtön az asszonyt kezdte ütegelni. Gyapjasné az utcára menekült a butális ember elől, majd pedig, mikor oda is követte a férje, visszazaladt a lakásba, egy mangorló sulykot ragadott és azzal ment neki bántalmazójának. Az ittas férj erre még inkább haragra lobbant és már-már leakarta útni az asszonyt, mikor az a sulykkal olyan ütést mért az ittas ember fejére, hogy az rögtön összeeset. Gyapjas Sándor azóta sulyos betegen feküdt, most pedig belehalt az utas következtében szenvedett seibe. A királyi ügyészség, miután az önvédelem esete forog fenn, nem tartóztatta le az asszonyt.

— Munkásházák Csongrádon. Megyezszerre ismert és érdeme szerint becsült az a szociális fontosságú, nemes akció, amely C i c a t r i c i s Lajos dr. alispán a vármegyében létesítendő munkásházatelep építése körül, nem lankadó ügyszeretettel kifejti. Most a csongrádi munkásházatelep fejlesztése érdekében buzdíkokat az alispán. Folyó hó 6-án is Csongrádon volt, hogy ott a munkásokkal és a község előljárással újabb 210 munkaház építése érdekében tárgyaljon. Ez az új munkásházatelep Csongrádon a Keresztény Gőzmalom mögött levő területen létesülne és ismerve azt a szívós kitartást, mellyel az alispán ez irányú tervét, kivételén faradozni szokott, — meg vagyunk róla győződve, hogy faradozása ezúttal is sikeres lesz.

— Március 15 a református körben. A Református kör a szokáshoz híven az idén is tarsas vacsorával üli meg március 15-ikét. A vacsora marhapaprikás és túros csuszából fog állani. A vacsora reggelig tartó tanácsulást fogja követni. Belépődíj személyenkint 2 kor., kezdete este 8 óraor. Meghívók szétküldve nem lesznek. E hír szolgáljon meghívóul azoknak akik rá igényt tartanak. Aláírni lehet a körben kitett íven.

— Kedvezményes helyek tüdőbetegék részére. A magyar kir. belügyminiszter a tátraházi tüdőbeteg szanatóriumban 1909. évre a vármegyei és városi tisztviselők és azok családtagjai részére vagy ha ilyenek nem volnának, a község köréből jelentkező tüdőbetegék részére ötven félingyenes helyet engedélyezett. Ezen ingyenes helyeket a vármegyei vagy a városi tisztviselő által megvizsgált és szanatóriumi kezelésre alkalmasnak talált tüdőbetegék tölthetik be. A helyek lefoglalása május hó 15-től október hó 15-éig tart. Egy egy félingyenes hely napi összes költsége 6 korona, mely havonta előre fizetendő. Mindazok akik ezen ingyenes

helyekre igényt tartanak, czíranti kérelmükkel legkésőbb folyó évi március hó 25-éig forduljanak Csongrádvármegye alispánjához.

— Gyujtogatók Dorozsmán. V a r r ó Kálmán 19 éves gyöngye elméjű fiú Kiskun-dorozsmán — mint bambán beismerte — passzióból házat gyujtott föl. A kár több ezer korona. F o r r a i István dorozsmai legény is gyujtogatott, öntudatosan passzióból: bosszúból. Még február 24-én három legény pajtasával dugott balból ment hazafelé Forrai és amikor Gyuris Ferenc gazda tanyszához ért, megesküdöttette a három pajtasát, hogy nem árulják el, ha Gyuris tanysját följegyti. A legények részére röhejli esküdtek, Forrai pedig följegytoitza Gyuris állólóját, a takarmányát. A csendőreik csak most bírtak elfogni a gyujtogató legényt. F o r r a i beismerte rossz tettét, de okul azt hozta föl, hogy Gyuris fia régebben megverte és ezért gyujtotta rájuk a tanyát.

— A sorozás Csongrádon. Az idej ujoncozás Csongrádon folyó hó 18-án kezdődik és bezárólag f. hó 22-ig tart. 18-án állanak mérték alá a csanytelgik és tömörkényi hadköteles fiúk, 19-én a csongrádi I. korosztálybeli, 20-án a II. korosztálybeli és közben egy napi szünet után, 22-én a III. korosztálybeli, a vidéki illetőségű és az önkéntes hadkötelezettek. A sorozás a jelzett napokon mindenkor reggel 8 óraor kezdődik, a községháza közgyűlési termében.

— Ki akar rendőr lenni? A Szentés városnál megüresedett két rendőri állásra hirdet pályázatot a folyó hó 20-án lejáro határidővel. M a t é f f y Ferenc dr. polgármester. A pályázati kérvényt a folyamodóknak sajátkezűleg kell megírniuk és a fentjelzett napon délután 5 óraig a központi iktatóhivatalnál benyújtaniuk. A kinevezettek egyelőre három havi próbaidőre lesznek alkalmazva és állásukban csak az esetben véglegesítik őket, ha beválnak. A pályázás közelebbi feltételeit lapunk mai számának hivatalos hirdetményében találják az érdeklődők.

— Mibe kerül az ármádia. A S z e i t e beavatott körökből szerzett értesüések, alapján számítasz arra az eredményre jut, hogy az osztrák-magyar monarchiának eddigi katonai készülődései 160 millió koronát emésztettek föl s minden egyes további nap Bosznia-Hercegovinában 130 ezer korona túlkiadással jár. Maig a katonai túlkiadások 30 millió koronára rugnak.

Csenevész gyermekek.

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

oly édes, mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztí meg akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomású, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a 12.

SCOTT-féle Emulsiót.

As Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle Emulsió mód szer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszerárakban.

— Akit nyolc évig kerestek. Fekete Lajos még 1901-ben lopkodott Szentesen. Akkoriban a szegedi törvényszék felévi börtönre ítélte el Feketét, de az ügyész keveselte a büntetést, főlegbezzt súlyosbításért. Így Fekete nem került rögtön börtönbe, hanem szabadon maradt és amikor a királyi ítélőtábla itélkezni akart fölötte, nem bírták a bűnöst előkeríteni. Fekete Lajos megszökött. Sokáig, nyolc évig hiába keresték, körözték a megszökött tolvajt, nem bírták elfogni. Nyolc év után azután Budapesten sikerült elfogni Feketét. A szegedi ügyészség fogházába szállították a nyolc év múlva elfogott szökevényt.

— Földrengés Tömörkényen. Mint egyik fővárosi lapnak írják, Tömörkényen e hó 2-án este hét órakor, valamint éjjel-után pár perc múlva két-két másodpercig tartó földrengés volt, melyet föld alatti moraj kísért, kart azonban nem tett.

Meghívó.

A Magyarországi Munkások Rokkantsági Nyugdíjgyulete 208-ik szentesi fiókpénztára 1909. március 14-én, vasárnap d. u. pont 3 órakor az ipartestület nagytermében évi rendes közgyűlést tart, melyre az egylet tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom.

Szentes, 1909. március 7.

Varga József
fiókpénztári elnök.

Tárgysorozat:

1. A fiókpénztár választmányának jelentése az elmúlt évről és a fölmentvény megadása.
2. Tisztikar és választmány esetleges pótlása.
3. A központi évi jelentés és napirend előterjesztése és tudomású vétele. A fiókpénztár küldöttéinek megválasztása.
4. Netáni indítványok és kérdések.

Nyiltér.*)

A Szentesi Ref. Kör Igazgatóságától hozzám érkezett, az Igazgatóság megsértése miatt indított fegyelmi eljárást tudató levélre válaszom ez:

A Református társadalmat képviselő Igazgatóságnak velem szemben eddig tanúsított eljárása, szégyene a Kör minden becsületesen gondolkozó tagjának, az az igazgatóság, mely törvényellenes és hamis szerződésekkel manipulálva, jogi tudományát arra használja fel, hogy engem, a Kör áldozatkész tagját, becsületen munkával szerzett vagyonomból kiforgasson, én felettem a fennförgó ügyben nem itélkezhet s bármily ellenem hozott határozata rám nézve csak megtisztelő lehet, mert köztem és a Kör közötti peres ügyben becsületesség dolgában az Igazgatóság én utánam még soká következik.

Tessék az itélkezést lelkiismeretes bíróságra bizoni.

Szentes, 1909. Márc. 11.

Budai Bálint
a Ref. Kör tagja.

*) Az ezen rovatban közlöttekért a felelősség minden tőrem a beküldöt illeti. Szerk.

Felolós szerkesztő: BÄNFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos a „Szentes és Vidéke“ könyvnyomda.

Szentes város polgármesterétől.

2048—1909. szám.

Pályázati hirdetés.

Szentes városánál nyugdíjazás folytán megüresedett két rendőri állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat a kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezüleg irt és aláirt okmányokkal felszerelt s egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket a központi iktatóhivatalba f. évi március hó 20 ik napjának délután 5 órájáig adják be.

A rendőri állás javadalmazása 700 korona évi fizetés, 50 korona lakbér és ruházat.

A kinevezett egyén 3 havi próbaidőre alkalmaztatik s csak beválása esetén állandósíttatik.

Szentesen, 1909. évi március hó 4-én.

2—1

Dr. Mátéffy
polgármester.

Kiadó lakás és üzlethelyiség

A Weisz-udvarban Kléner Ferencz cukrász által birt lakás és üzlethelyiség március 1-től haszonbérbe kiadó. Ugyanott több rendbeli bútor; egy plüss divány, kerek és sarkos márványasztalok jutányos áron eladó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos özv. Weisz Bernátnéval.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Braun Sándor Hacsak Géza

Naponkint 125.000 példány!

— Egy szám: 2 krajcár. —

A nap előfizetési ára:

Egész évre 16.— K | Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!

Paratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K | Negyedévre 1.50 K
Félévre . . 3.— K | Egy hónapra —.50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., R3kk Szilárd-u. 9.

Kiadó lakások.

Szedes János Kossuth-útczai és Sarkadi Antal-útczai házáinak több lakás kiadó.

Betegség miatt egy fűszerüzlet haszonbérbe

kiadó,

esetleg a házzal együtt eladó.

Tudakozódni lehet e lap kiadóhivatalában.

Magyar gyermek
Magyar labda
Magyar vegye
Magyar adja.

Minden magyar labda

a cserkoszorúba foglalt

„Magyar Labda“

bélyegzőt viseli.

! Mást el ne fogadjunk !

Minden jobb kereskedés-

ben kapható.

3—1

Aggódás és félelem a családi életben megszünt! Általános-világ-növedelem

(biztosítva!)

Kérjen, egy 10 filléres postabélyeg beküldése ellenében prospektust és árjegyzéket.

Diszkrét szétküldés!

BAUER JÓZSEF
Közetikai, higienikus-vegyi művei.

Vezérképviselet és szétküldési iroda:
W I E N, I., Sonnenfelsgasse 21 13—i.